
Pasientbehandling ved strålingsulykker

ARTIKKEL

TANUM G

BRULAND ØS

HJELLE D

REITAN JB

Sammendrag

Strålingsulykker med personskade er sjeldne, relativt vanligst er ulykker med industrielle strålekilder. På skadestedet må pasienten så raskt som mulig fjernes fra strålekilden. Ved innkomsti sykehus skal pasienten gjennomgå vanlig klinisk undersøkelse, det skal tas spesifiserte blodprøver og pasienten skal undersøkes for mulig strålereaksjon og radioaktivforurensning. Telling av lymfocytter i blod er viktig for å diagnostisere en betydelig helkroppsdose. Mistanke om stråleskade må aldri hindre eller forsinke viktige akuttmedisinske tiltak. Ved riktig håndtering av pasientene på skadested og i akuttmottak løper helsepersonell liten personlig risiko. De første to døgn skal pasienten observeres i sykehus for å avklare om det foreligger en alvorlig stråleskade eller ikke.

Sykdomsbildet vil utvikle seg dager eller uker etter eksponeringen, avhengig av totaldose, doserate og dosefordeling. Skade på bloddannende organer og tarm er viktigst. Ofte vil dosefordelingen i kroppen være ujevn, hender er særlig utsatt for stråleskade ved industriulykker. Statens strålevern skal alltid varsles ved mistanke om strålingsulykker.

Publisert: 20. april 1999. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. februar 2026.